

Egyptische ex-moslim wil ook formeel christen worden

Afvalligheid van de islam ligt zeer gevoelig in Egypte. Zo gevoelig dat Mohammed Higazy die christen is geworden, daarvan geen bevestiging kan krijgen van de koptische paus.

Door ALEXANDER WEISSINK

KAIRO, 10 OKT. Mohammed Higazy (25) woont sinds enkele maanden samen met zijn zwangere vrouw op een schuiladres in een eenvoudig appartement aan de rand van de Egyptische hoofdstad. De meeste landgenoten verguizen hem als een verrader. Een handvol sjeiks heeft hem met de dood bedreigd. Waarom? Hij is van de islam naar het christendom overgestapt. Erger nog: Hij maakt van zijn afvalligheid geen geheim.

„Ik weet dat er fatwa's zijn uitgevaardigd die tot mijn dood oproepen”, zegt Higazy, die de christelijke voornaam Beshoi heeft aan-

genomen, in een gesprek op een geheime locatie. Hij is al weken niet buiten de deur geweest en maakt een zenuwachtige indruk. „Maar ik geef niet op en zal mijn land niet ontvluchten.” Hij stapte op zestienjarige leeftijd over op het christendom. Een klasgenoot had een boek met bijbelverhalen op zijn bureau laten liggen. „Uit nieuwsgierigheid begon ik erin te lezen, en ik ben gevallen voor de liefde van Jezus.”

Higazy is de eerste bekeerling in Egypte die via de rechter probeert 'moslim' om te zetten in 'christen' op zijn persoonsbewijs. Burgers zijn verplicht hun geloofsovertuiging op hun identiteitskaart te vermelden. Moslims kunnen bij het bevolkingsregister echter niet van religie veranderen. Daarom staat Higazy formeel nog altijd als moslim te boek. Pas toen zijn vrouw, ook een bekeerling, eerder dit jaar zwanger werd, wilde hij ook op papier christen worden. „Anders zal mijn kind automatisch als moslim worden geregistreerd.”

„Als ik win, heb ik de deur geopend voor duizenden anderen”, zegt hij. De media en islamitische schrijftgeleerden zijn zich daar terdege van bewust. Toen hij in juli zijn zaak aanhangig maakte, stortten zij zich meteen op hem. In de kranten en op de televisie werd gekarakteriseerd als een instabiele en achterlijke man met een twijfelachtig verleden. „Het zijn allemaal leugens om mijn geloofwaardigheid te ondermijnen.”

Er zijn geen betrouwbare cijfers over het aantal afvalligen van de islam in Egypte. Uit angst voor extremisten proberen mensen die de islam verlaten dat juist geheim te houden. Geruchten over apostasie en bekeringen zijn regelmatig aanleiding geweest voor gewelds-uitbarstingen. Een comité voor ex-moslims is hier ondenkbaar.

Officieel bestaat godsdienstvrijheid in Egypte. Afvalligheid van de islam is op zichzelf niet strafbaar, maar wel als het een gevaar vormt voor de openbare orde of beschouwd kan worden als heilig-

schennis, godslastering of belediging van de islam. „Dat is automatisch het geval, want er is altijd wel een sjeik die moord en brand roept wanneer iemand openlijk de islam verlaat”, zegt Yusuf Sidhom, hoofdredacteur van de grootste

‘Ik ben gevallen voor de liefde van Jezus’

christelijke krant van Egypte, *Al-Watani* (de patriot). „Het resultaat is dat moslims geen keus hebben.”

De meeste moslims, die 90 procent van de bevolking uitmaken, zijn ervan overtuigd dat het islamitisch recht, de shari'a, in letterlijke zin de doodstraf voorschrijft aan afvalligen. In de praktijk is alleen een kleine minderheid van

extremisten voorstander van implementatie daarvan. De uitleg van Mohammed Habieb, tweede man van de fundamentalistische Moslimbroederschap, de grootste en verboden oppositiebeweging, is tekenend voor deze ambivalente houding. „Laten we eerlijk zijn, in de praktijk is iemand die van de islam afstapt per definitie niet goed bij zinnen en mag alleen daarom al niet ter dood worden gebracht. Er is een hoge mate van tolerantie in de shari'a”, verklaart hij desgevraagd.

Dat wil niet zeggen dat afvalligen volgens de publieke opinie vrijuit mogen gaan. Apostasie is op zijn minst strafbaar, meent Habieb net als veel geloofsgenoten. Vandaar alle ophef toen de hoogste godsdienstige adviseur van de regering, grootmufti Ali Gomaa, onlangs verklaarde dat het moslims vrij stond om van hun geloof af te stappen. Als iemand zijn godsdienst verlaat, dan is dat een zonde die door God op de Dag des Oordeels gestraft zal worden. Er staat

geen wereldlijke straf op, schreef Gomaa in reactie op vragen op de website van *Newsweek*.

Het duurde niet lang voordat de Egyptische media er lucht van kregen. Gomaa werd gedwongen zich nader te verklaren. Hij was verkeerd begrepen, meldde een woordvoerder. Mensen zijn vrij om een ernstige zonde te begaan zolang zij anderen maar niet schaden, had de mufti bedoeld te zeggen. Afvalligen die de sociale structuur van de samenleving ondermijnen, moeten natuurlijk wel bestraft worden.

De gevoeligheid heeft zijn weerslag op de houding van de Egyptische kerk. Om kans van slagen te hebben moet Higazy een brief kunnen tonen die zegt dat paus Shenouda III, patriarch van de koptische kerk, hem als christen accepteert. Maar omdat Higazy als moslim is geboren, durft de paus hem die niet te verstrekken. „Dat ligt politiek te gevoelig”, zegt Sidhom die ook lid is van de Hoge raad van de koptische kerk. „Het

zou onmiddellijk haat zaaien.”

„De kerk moet altijd koorddansen met bekeerlingen”, aldus Sidhom. Christenen die moslim worden en daarna weer naar de kerk willen terugkeren, krijgen doorgaans wel die brief van acceptatie. Maar bekeerlingen die als moslim geboren zijn, worden meestal doorverwezen naar buitenlandse kerken of het land uitgesmokkeld. „Zo wordt de staat een boel hoofdpijn bespaard”, zegt de krantenman sarcastisch. Maar ook deze uitweg is afgesloten nu steeds minder landen asiel op religieuze gronden verlenen.

Bekeerlingen die voor hun leven moeten vrezen worden daarom opgevangen in kloosters of met valse papieren in geïsoleerde christelijke gemeenschappen geplaatst. Higazy wil er niets van weten. „Ik ben hier geboren en getogen. Ik wil mijn recht als een Egyptisch burger.” Hij neemt het de paus niet kwalijk. „Als hij me die brief vandaag zou geven, staan er morgen kerken in brand.”